

۱۰ سال فاصله تا نقطه صفر جمعیت!

با ادامه روند فعلی ایران طی ۱۰ تا ۱۵ سال آینده به نقطه صفر رشد جمعیت خواهد رسید و پس از آن وارد روند منفی جمعیتی می‌شود

علی بوردهان | جوان

چالش ازدواج حالا جدی‌تر از قبل یقه جمعیت را گرفته‌است. در کشور ما فرزندآوری در بستر ازدواج اتفاق می‌افتد و به همین دلیل آمار ازدواج روی مسئله جمعیت و فرزندآوری تأثیر جدی دارد. بررسی‌های مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد میانگین فرزندآوری در میان زنان ازدواج کرده بالای ۲/۵ فرزند است و در واقع این گروه سطح جانشینی را تأمین می‌کنند، اما وقتی جمعیت زنان ازدواج نکرده نیز در محاسبات وارد می‌شود، نرخ باروری کلی کشور به ۱/۰۳۵ کاهش پیدا می‌کند. از نگاه رضا سعیدی، رئیس مرکز جوانی جمعیت، سلامت خانواده و مدارس وزارت بهداشت از این مسئله می‌توان نتیجه گرفت که یکی از مشکلات اصلی کشور، کاهش ازدواج است و باید شرایط ازدواج برای جوانان تسهیل شود. چالش جمعیت امروز یکی از جدی‌ترین چالش‌های بسیاری از کشورهای دنیا نیست به همین خاطر هم بیش از ۱۸۶ کشور دنیا یاست‌های؟؟؟؟؟؟ جمعیتی‌شان را به سمت افزایش جمعیت طراحی کرده‌اند، کاهش جمعیت در کشور ما هم به معضل جدی تبدیل شده‌است، به خصوص اینکه ایران رکورددار سرعت کاهش جمعیت به حرکت به سمت پیری سیمای جمعیت جامعه‌است. از سوی دیگر با عنایت به اینکه در کشور ما فرزندآوری فقط و فقط از محور خانواده اتفاق می‌افتد و قابل‌پذیرش است، کاهش آمار ازدواج می‌تواند به کاهش آمار جمعیتی منتهی نشود، همچنان که یکی از معضلات جدی جامعه در کاهش آمار جمعیت کاهش آمار ازدواج است.

۱۰ سال فاصله تا نقطه صفر جمعیت

رضا سعیدی، رئیس مرکز جوانی جمعیت، سلامت خانواده و مدارس وزارت بهداشت با هشدار نسبت به ادامه روند نزولی مولید در کشور تأکید می‌کند: «اگر روند فعلی کاهش تولدها ادامه پیدا کند، ایران طی ۱۰ تا ۱۵ سال آینده به نقطه صفر خواهد رسید و پس از آن وارد روند منفی جمعیتی می‌شود؛ وضعیتی که اکنون برخی کشورهای اروپایی از جمله ایتالیا و لهستان با آن روبه‌رو هستند.»

وی با اشاره به کاهش مستمر تعداد مولید در سال‌های اخیر اظهار کرد: «متأسفانه هر سال بین ۷ تا ۷۰ درصد نسبت به سال قبل، مولید جدید در کشور کاهش پیدا می‌کند و رشد جمعیت کشور اکنون به حدود ۰/۵ درصد رسیده‌است. این روند به ما می‌گوید اگر با همین روند جلو برویم، حدود سال ۱۴۲۰ رشد جمعیت کشور به صفر خواهد رسید و احتمالاً از آنجا به بعد وارد سیاهچاله جمعیتی می‌شویم.»

رئیس در صد آمار رشد کنونی جمعیت کشور

تیم مرکز جوانی جمعیت، سلامت خانواده و مدارس وزارت بهداشت با بیان اینکه ایران در دهه‌های گذشته رشد جمعیتی بالای ۳ و ۴ درصد را تجربه کرده‌است، می‌گوید: «اکنون رشد جمعیت کشور به نیم درصد رسیده و پیش‌بینی ما این است که طی دو دهه آینده این نرخ به صفر برسد.»

به گفته وی در طول سال ۱۴۰۴ حدود ۸۹۲ هزار ولادت نوزاد ایرانی در کشور ثبت شد، در حالی که حدود ۴۵۰ هزار فوت داشتیم. اگر تعداد فوتی‌ها را از ولادت‌ها کم کنیم، حدود ۴۵۰ هزار نفر به جمعیت کشور اضافه شده که تقریباً معادل نیم درصد رشد جمعیت است. سعیدی با اشاره به کاهش محسوس تولدها در کشور می‌افزاید:

«در سال ۱۴۰۳ حدود ۹۷۳ هزار ولادت در کشور ثبت شد، اما این عدد در سال گذشته به ۸۹۲ هزار ولادت رسید؛ یعنی حدود ۹ تا ۱۰ درصد کاهش تولد را تجربه کرده ایم که نشان‌دهنده ادامه روند نزولی باروری است.»

فاصله نرخ باروری کل با سطح جانشینی

سعیدی درباره نرخ باروری کلی یا TFR اینگونه توضیح می‌دهد: «این شاخص، تعداد فرزند به ازای زنان ۱۵ تا ۴۹ ساله را نشان می‌دهد. در حال حاضر TFR کشور به حدود ۱/۰۳۵ رسیده، در حالی که حدود چهار دهه قبل این شاخص بین ۲/۵ تا ۲/۶ بوده یعنی آن زمان به ازای هر خانم، بیش از ۶ فرزند متولد می‌شد، اما اکنون این عدد به حدود ۱/۴ تا ۱/۵ فرزند رسیده‌است.»

به گفته وی اگر TFR کمتر از ۲/۱ باشد، جمعیت در سطح جانشینی قرار ندارد. به عبارت دیگر، جامعه برای حفظ جمعیت خود باید به ازای هر زوج، حداقل ۲/۱ فرزند داشته باشد. پایین‌تر بودن این شاخص به معنای حرکت تدریجی جامعه به سمت سالمندی و در نهایت رشد منفی جمعیت است.

نقش کاهش ازدواج در کاهش جمعیت

رئیس مرکز جوانی جمعیت وزارت بهداشت با تأکید بر نقش ازدواج

در مسئله جمعیت تأکید می‌کند: «در کشور ما فرزندآوری عمدتاً در بستر ازدواج اتفاق می‌افتد و به همین دلیل موضوع ازدواج اهمیت بسیار بالایی دارد.»

به گفته وی بررسی‌های مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد میانگین فرزندآوری در میان زنان ازدواج کرده بالای ۲/۵ فرزند است و در واقع این گروه سطح جانشینی را تأمین می‌کنند، اما وقتی جمعیت زنان ازدواج نکرده نیز در محاسبات وارد می‌شود، نرخ باروری کلی کشور به ۱/۰۳۵ کاهش پیدا می‌کند.

از این مسئله می‌توان نتیجه گرفت که یکی از مشکلات اصلی کشور، کاهش ازدواج است و باید شرایط ازدواج برای جوانان تسهیل شود.

سعیدی با اشاره به کاهش آمار ازدواج در کشور می‌گوید: «در سال ۱۴۰۳ حدود ۴۷۰ هزار واقعه ازدواج در کشور ثبت شد، اما در سال گذشته این عدد به ۴۲۱ هزار ازدواج رسیده یعنی حدود ۴۰ هزار ازدواج کمتر ثبت‌شده، این در حالی است که در دهه‌های گذشته، سالانه ۸۰۰ هزار تا یک میلیون ازدواج در کشور داشتیم.»

به گفته رئیس مرکز جوانی جمعیت وزارت بهداشت اگر به پنج دهه فرهنگی، اجتماعی و همچنین مسائل مرتبط با سلامت باروری نیز قبل نگاه کنیم، میانگین سن ازدواج حدود ۱۸ تا ۱۹ سال بود اما

اکنون این عدد به حدود ۲۸ تا ۳۲ سال رسیده و جوانان تقریباً یک دهه دیرتر ازدواج می‌کنند.

بنا به تأکید سعیدی علاوه بر افزایش سن ازدواج، فاصله ازدواج تا تولد نخستین فرزند نیز افزایش یافته‌است؛ در گذشته زوجین به طور میانگین دو سال بعد از ازدواج صاحب فرزند می‌شدند، اما اکنون این فاصله به حدود ۲/۵ سال رسیده‌است که طبیعتاً بر تعداد فرزندان خانواده تأثیر می‌گذارد.

عوامل ناکامی سیاست‌های جمعیتی

رئیس مرکز جوانی جمعیت وزارت بهداشت با اشاره به اینکه در سال‌های اخیر اقدامات مختلفی از جمله سیاست‌های کلی جمعیت، سیاست‌های کلی خانواده، قانون جوانی جمعیت و برنامه هفتم توسعه تدوین و ابلاغ شده که همگی با هدف حمایت از خانواده و افزایش فرزندآوری طراحی شده‌اند، بخشی از ناکامی سیاست‌های جمعیتی را ناشی از مسائل اقتصادی می‌داند و معتقد است بخشی از اینکه مشوق‌ها و سیاست‌های جمعیتی هنوز اثرگذاری کامل نداشته‌اند، به مشکلات اقتصادی و تورم مربوط می‌شود، اما عوامل فرهنگی، اجتماعی و همچنین مسائل مرتبط با سلامت باروری نیز در این زمینه تأثیر گذار هستند.

اضطراب و بلا تکلیفی در امتحانات پایان سال!

سخنگوی وزارت آموزش و پرورش: تا پایان تیرماه صبر می‌کنیم و اگر امکان برگزاری آزمون نهایی فراهم شود، آزمون نهایی برگزار می‌شود

کارشناسان

آستانه پایان سال تحصیلی دوچندان کرده‌است. **■ میان‌نگرانی امید**
در حالی که وزارت آموزش‌وپرورش تلاش می‌کند بر نامه امتحانات را روشن کند، دانش‌آموزان همچنان روزهای خود را با سؤالات بی‌پاسخ و نگرانی سپری می‌کنند. فاطیما که دانش‌آموز پایه دوازدهم است در این رابطه می‌گوید: «گاهی احساس می‌کنم داخل یک بازی ویدیویی گیر افتاده‌ام. هر مرحله را که رد می‌کنم نمی‌دانم در مرحله بعدی با چه چیزی مواجه می‌شوم. تأثیرات نمرات امتحان نهایی در کنکور، بارها و بارها دستخوش تغییر شد و فشار و استرس زیادی را بابت آن تحمل کردیم. حالا نیز، به دلیل شرایط ایجاد شده و ابهام در زمان برگزاری امتحانات، این استرس‌ها تابع شرایط هر استان خواهد بود.»
و در ادامه و در پاسخ به نگرانی دانش‌آموزان والدین درباره زمان برگزاری امتحانات نهایی و کنکور سراسری اعلام کرد: «امتحانات نهایی زمانی برگزار می‌شود که شرایط کشور به وضعیت عادی بازگردد و حداقل دو تا سه هفته از پایان بحران گذشته باشد.»
وزیر آموزش‌وپرورش افزود: «کنکور نیز بافاصله‌های حدود ۱۰ تا ۲۰ روز پس از امتحانات نهایی برگزار خواهد شد تا به دانش‌آموزان و داوطلبان کنکور فرصت کافی داده شود.»

این اظهارات در حالی مطرح می‌شود که حداقل دو میلیون دانش‌آموز این‌روزها نسبت به وضعیت امتحانات پایان سال بلا تکلیف هستند و هنوز نمی‌دانند چه زمانی تاریخ امتحاناتشان مشخص خواهد شد. بر اساس برنامه اولیه، قرار بود امتحانات نهایی از دوم خرداد به صورت حضوری برگزار شود، اما بعداً اعلام شد به دلیل شرایط کشور، این آزمون‌ها فعلاً برگزار نمی‌شوند. این وضعیت نامشخص، استرس و نگرانی دانش‌آموزان و والدین را در روزهای پایانی سال تحصیلی را برای آنها رقم خواهد زد.

ضحاک وشان فردوسی‌خوان!

آنها فردوسی را سال‌ها مصادره کردند. نامش را بر پرچم تعصب‌های کور شیر و خورشیدشان دوختند و شاهنامه‌اش را، که شانسانمه حماسه و خرد این سرزمین بود، خراج بازار هیاهوی خویش کردند. از کاوه آهنگر تا آرش و اساطیر شاهنامه را از ضحاک تاهریمن و تامفهوم دادخواهی را بازپچه امیال پست خود کردند. آنان از ایران، تنها یک نژاد برای تفاخر فهمیده بودند و از فردوسی، فقط یک نام، چنان در کوچه‌های افراط سرگردان شدند که حتی شاهنامه را به جای قرآن بر سفره هفت‌سین گذاشتند؛ نه از سر ادرات به حکمت فردوسی، که از سر کینه‌با حقیقت‌و اسلام و انقلاب اسلامی. آنها شاهنامه را به معنی واقعی کلمه مصرف کردند. واژه‌هایش را جویدند و تف کردند به صورت همان مردمی که فردوسی برای آنان ۳۰ سال رنج برد. اما تاریخ، مسردان را در روزهای آرام نمی‌آزمایند. هنگامه جنگ، وقت شناخته‌شدن است. این روزها که آتش دشمن بر بام ایران افتاد و کودکان این سرزمین زیر آوار موشک‌ها جان دادند و خوششان بر زمین ریخت، همان مدعیان آریایی‌زادگی، کنار اهریمنان ایستادند. سکوت کردند؛ حتی زبان به سپاس از دشمن گشودند و تنکیو ترامپ گفتند؛ گویی خون کودک ایرانی، برایشان ارزان‌تر از چند کف و سوت رسانه‌های بیگانه بود. آنان که سال‌ها فریاد «ایران، ایران» می‌زدند، وقتی هنگام دفاع از این «کهن‌بوم» رسید، ناگهان در تجمعات لندن و لس‌آنجلس و واشنگتن، به زبان انگلیسی علیه وطن سخنرانی کردند. فرزندانی پرورش دادند که گاهی حتی یک بیت شاهنامه را می‌لکنت نمی‌توانند بخوانند.

جاهلان فردوسی‌شناس، شاهنامه را فقط برای علم کردن در برابر قرآن می‌خوانستند. غافل که او خود مسلمانی شیعه و شیفته قرآن بود. از شاهنامه فقط کلمه‌هایی زدندند که لقلقه زبان‌هایشان کندد و هیچ‌از وطن‌دوستی

و ایثار و ارزش خاک این کشور نفهمیدند.

و امروز، فردوسی را باید در سنگرهای ایران جست‌وجو کرد؛ در چشم‌های خسته رزمنده‌ای که ارش‌گونه، جان خویش را در تیر می‌گذارد تا مرزهای وطن بماند و دست و پاهایش را فدا می‌کند. فردوسی را باید در دستان جوانی دید که موشک را به سمت دشمن شلیک می‌کند و زیر لب «نورستم تهمتتی» می‌خواند. باید در مادران شهیدا دید که چون تهمینه، داغ را در آغوش می‌کشند اما قلمت خم نمی‌کنند. ایران حقیقی اینجاست؛ میان آنان که هنوز برای خاک، برای ناموس، برای پرچم و برای حقیقت می‌ایستند. چه تناسب پاشکوهی که اسمال در روز بزنگدشت حکیم توس رهبر معظم انقلاب پیامی مکتوب صادر کردند؛ پیامی که یادآور شد فردوسی هنوز زنده است. فردوسی، اگر امروز زنده بود، بی‌تردید جای خویش را میان آن مدعیان وطن‌فروش پیدانمی‌کرد. او کنار کودک شهید ایرانی می‌ایستاد، کنار سربازی که شب را پای لانچرها صبح می‌کند و خصم تورانیان است، کنار مرمی که زیر آتش بمباران، هنوز پرچم ایران را بر زمین نمی‌گذارد. اگر سر به سر تن به کشتن دهیم / از آن به که کنور به دشمن دهیم

ایران

ویروس جدیدالقدر ایشناسیم

مجید ابیبری

اسپشناس اجتماعی

به‌طور متوسط، ماهانه‌ا حتی روزانه شاهد ظهور ویروس‌های جدید در گوشه‌ای از جهان هستیم. این ویروس‌ها از طریق تنفس یا استفاده از آب و هوای آلوده منتقل می‌شوند. تا زمانی که اطلاع‌رسانی از طریق کانال‌های متداول و رسمی انجام شود، صداهای نگران‌انگیزها و حیوانات در نقاط مختلف زمین قربانی خواهند شد.

از آنفولانزای مرغی گرفته تا زکام حیوانات، گونه‌های مختلف جانوری می‌توانند در

چرخه‌های بلغمی انسانی و حیوانی قرار گرفته‌و باعث تلفات گسترده شوند. همراه با پیشرفت فناوری‌ها و دستاوردهای نوین، عوارض و آسیب‌های جدیدی نیز وارد جوامع انسانی شده‌اند. پس از وقوع این خسارات، کم‌کم

مراکز علمی و فناوری به دامنه آسیب‌های وارده پی برده‌اند.

برخی از دانشمندان و صاحبان خرد و اندیشه، به جای انزوا و احتکار دستاوردهای علمی خود برای منافع شخصی، با سخاوت و گشاده‌روی، فناوری‌ها و تجربیات علمی خود را می‌بادله کرده و در زمینه تبادل علمی و تجربی‌گام‌های سودمندی برداشته‌اند.

اما برخی دیگر مراکز پژوهشی علمی در برخی کشورها، با انواع ترفندها و شیوه‌های پنهان، اقدام به دزدی‌های علمی و حتی ترور فیزیکی دانشمندان ومحققان سایر کشورها کرده‌اند. اقداماتی بزدلانه و ناعادلانه در سرفتهای علمی و فناوری. نمونه‌های بارز آن شامل ترورهای ناجوامردانه شهیدان تهرانی مقدم، احمدی‌روشن، محسن فخری‌زاده، شهید عسگری، شهید محمدرضا صدیقی صابر و دهها دانشمند ناشناس و شناخته شده‌است که جان خود را فدای اهداف عالیه علمی کشور کرده و خون پاکشان را در پای نهای دانش جمهوری اسلامی هدیه کردند. در این میان، ویروس‌ها و بیماری‌ها گمنام نیز قربانیان متعددی گرفته‌اند. یکی از این ویروس‌های ناشناخته، «فایبینگ» نام دارد. این اختلال رفتاری که در بسیاری از افراد، بدون توجه به جنس، سن یا تحصیلات، مشاهده می‌شود، شامل بی‌اعتنایی به دیگران و خیره‌شدن به تلفن همراه است. این اختلال رفتاری پدیده‌ای نوظهور است که باعث می‌شود مهارت‌های کاربردی در محیط‌های اجتماعی، مانند خانه یا محل کار، به جای بهره‌گیری منطقی و مفید از سواد دیجیتال، به مسیرهای نادرست کشیده شود. بنابراین لازم است رسانه‌ها و به‌ویژه صدا و سیما، آموزش‌های عمومی مناسبی در این زمینه ارائه دهند.

مهریم بزی

کارشناس هوشناسی کشور:

تایستان خشک با گرمای بیشتر از حد معمول در راه است

کارشناس هوشناسی کشور در گفت‌وگو با « جوان » گفت: بر اساس شاخص‌های به دست آمده در جهان به نظر می‌رسد که آب اقیانوس آرام گرم‌تر می‌شود و وضعیت به شسرايط ال نینو تبدیل می‌شود و در این شرایط ما با تابستاناتی به طور نسبی خشک‌تر و گرم‌تر از حد معمول روبه‌رو هستیم. احد وظیفه افزود: امسال با توجه به شرایط پدیده ال نینو بارش‌های جنوب شرقی کمتر می‌شود و این امر باعث می‌شود تا رطوبت به پهنه ایران انتقال نیابد. وی با اشاره به شرایط پدیده ال نینو و لاتینا در کشور بیان کرد: در سال‌های پدیده لاتینا در کشور بارش‌های جنوب شرقی ایران به خصوص منطقه نیمه سیستان و بلوچستان، شرق هرمزگان و جنوب کرمان همراه با بارش‌های فراتر از نرمال است که به بارش‌های موسمی معروف است. وظیفه ادامه داد: اما وقتی پدیده ال نینو حاکم می‌شود، انتظار داریم دمای هوای آن منطقه گرم‌تر از حد نرمال باشد و بارندگی‌ها نیز کمتر از حد معمول باشد. اما میزان پدیده ال نینو به سرعت در حال گسترش است. وی اضافه کرد: سال گذشته در کشور پدیده لاتینا ضعیف بر کشور حاکم بود و در حال حاضر نیز در شرایط خشتی به سر می‌بریم.